

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

DEIXA'M EN PAU!

Sobre la pau

La pau com a estat interior de la persona

La pau no és només absència de guerra, sinó que és un estat de plenitud. La pau es troba en la ment, no es pot crear ni es troba només en l'acció. És una conseqüència del comportament de les persones.¹ Pau amb un mateix: pau interior, conèixer-se, acceptar-se i eliminar les emocions negatives. Pau amb els altres: acceptar-los, tolerància, convivència i fraternitat universal. Pau amb la natura: harmonia amb el planeta.²

La primera educació per a la pau l'oferim els adults. El naixement és sovint una experiència violenta. L'infant creix en una casa protegida amb portes blindades, per sistemes d'alarma (quan algú truca la porta és observat des de l'espiell i si no és conegut, no s'obre); és educat en la desconfiança, en què no ha d'escoltar-se ningú pel carrer; viu amb la competitivitat constant envers els altres. El trànsit dels carrers, les sirenes d'ambulància, policia... les alarmes, els guàrdies de seguretat... De quina pau podem parlar?³ No s'educa per a la pau fent fer treballs sobre ella, dibuixos, lectures o recerques. Aquestes activitats a més de ser banals, tenen les connotacions negatives de deures escolars.⁴ Fins i tot en certes edats parlar de la fam al món no té cap mena de sentit perquè un infant de quatre anys, per exemple, ja té prou problema en haver-se de defensar dels adults que volen fer-lo menjar tant si té gana com si no. Fins i tot el sofriment i la mort mateixa ja són prou difícils d'entendre.⁵ La pau no s'ensenya, es viu, es desitja, es busca, es construeix.⁶ Fins i tot fer les coses de pressa va acompanyat d'un increment de la violència, per petita o subtil que sigui. La no violència comença a la llar, quan som infants.⁷ Hi ha coses que cal educar-les a casa, sinó no arrelen per molt que l'infant assisteixi a centres educatius. Enterrar la destrucció (com deien els indis nord-americans) significa voler la pau talment com fumar la pipa de la pau que vol dir compartir la pau.

La pau com a absència de guerra

Les guerres acabarien si cada soldat es veiés obligat a portar-hi la seva mare o el seu fill o filla. En realitat a la guerra el que hom realment desitja no és la pau, sinó la victòria.⁸ "Si vols la pau, prepara la guerra", deia el Cèsar. Si volem la pau el que hem de fer és treballar per a la justícia. Sense justícia no hi pot haver pau. Encara que de vegades hi ha períodes de pau que són com treves per preparar una nova confrontació.⁹ La millor manera de fer la pau és procurant empatia, identificar-se amb els altres, posar-se a la seva pell, despullant-nos de les nostres creences.¹⁰ Quan parlem de pau, estem parlant de bona educació, de maneres correctes de comportar-se, no només del colom de Picasso. Com deia Mahatmas Gandhi: "No hi ha camins per a la pau, la pau és el camí".

Març 2023.

-
- ¹ Jamyang Wanggmo, a *Cartas sobre Dios y Buda*. Lleida: Milenio, 1989: 81.
- ² Francesc Torralba i Jamyang Wanggmo, *Cartas sobre Dios y Buda*, Lleida: Milenio, 1989 78-79.
- ³ Francesco Tonucci, *L'infant i nosaltres*. Vic: Eumo, 1989: 47.
- ⁴ Francesco Tonucci, *L'infant i nosaltres*. Vic: Eumo, 1989: 48.
- ⁵ Francesco Tonucci, *L'infant i nosaltres*. Vic: Eumo, 1989: 48.
- ⁶ Francesco Tonucci, *L'infant i nosaltres*. Vic: Eumo, 1989: 51.
- ⁷ Com deia Mahatmas Gandhi.
- ⁸ Lanza del Vasto, *La locura de Noé*. Barcelona: Integral, 1984: 26.
- ⁹ Com deia Paulo Coelho.
- ¹⁰ Dalai Lama, *Els nens pregunten, els Nobel responen*. Barcelona: Ara Llibres, 2004: 17.